

Ook de mogelijkheid tot het oprichten van gemeentelijke integratiediensten werd vastgelegd. Het doelpubliek werd uitgebreid van arbeidsmigranten naar alle etnisch-culturele minderheden. Voor specifieke benaderingen van de doelgroep vluchtelingen en woonwagenbewoners konden de centra cellen voor vluchtelingenwerk en cellen voor woonwagenwerk inschakelen op provinciaal niveau. Het minderhedendecreet erkende op Vlaams niveau één centrum, het Vlaams Minderhedencentrum vzw (VMC). Het ging bij het Minderhedendecreet om een emancipatiebeleid voor wie hier definitief verblijft, een onthaalbeleid voor nieuwkomers en een opvangbeleid voor mensen zonder wettig verblijf. De integratiecentra controleerden of de overheid haar verantwoordelijkheden nakwam, gingen na of er betrokkenheid was van de doelgroep via bijvoorbeeld het verenigingsleven en verleenden specifieke ondersteuning in sectorale structuren (onderwijs en tewerkstelling) en in de minderhedensector. Het Regionaal Integratiecentrum Migranten Oost-Vlaanderen vormde zich samen met de particuliere lokale integratiecentra om tot het Provinciaal Integratiecentrum Oost-Vlaanderen (PICO), met als kernopdracht het ondersteunen van het lokale minderhedenbeleid vanuit een samenspraak met de allochtone gemeenschap en haar organisaties. Het PICO kreeg een nieuwe structuur met PICO-steunpunten Kleurpunt (Aalst), Marhaba (Dendermonde), El Idee (Lokeren), Kif-Kif (Ronse), Mozaïek (Temse) en Plint (Zele). Het lokaal integratiecentrum Sint-Niklaas werd een stedelijke integratiedienst. Een Cel Vluchtelingen en een Cel Woonwagenwerk werden toegevoegd aan het PICO. Op 1 februari 2005 onderging het PICO een

naamswijziging en werd Oost-Vlaams Diversiteitscentrum vzw (ODiCe). Het verhuisde van Sint-Niklaas, waar de zetel altijd al was gevestigd, naar Gent. De steunpunten werden samengevoegd in drie regiohuizen die zich meer gingen richten naar alle gemeentebesturen in hun omgeving: Waasland (met een regiohuis in Sint-Niklaas), Schelde en Dender (met een regiohuis in Dendermonde) en Vlaamse Ardennen-Meetjesland (met een regiohuis in Ronse).

Bij een eerste contact met Jos Jacobs, directeur van ODiCe, werd duidelijk dat het archiefmateriaal afkomstig was van de voorgangers van het ODiCe, meer bepaald van het Regionaal Integratiecentrum Migranten Oost-Vlaanderen (RIMO) en het Provinciaal Integratiecentrum Oost-Vlaanderen (PICO). Beginnen ordenen van een schenking bestaande uit honderd archiefdozen met opschriften als RIC, SIF, SOW, LID, LIC, POM, NOM, ROV, ING, MWW, RIMO, IROSOW, VFIK en PICO leek op het eerste gezicht meer op een raadsel oplossen dan op archiefverwerking. Een eerste doorlichting, waarbij dubbels en knipsels werden verwijderd, bracht enig inzicht in de structuur. Na het beschrijven van alle documenten kregen we een duidelijk beeld van het organigram en de geschiedenis van de organisatie. Van de Migrantenwerking Waasland zijn slechts drie werkingsverslagen, van de overgang naar het Regionaal Integratiecentrum Migranten Oost-Vlaanderen is er enkel één vermelding in het werkingsverslag. Het overige materiaal geeft de werking van het RIMO en het latere PICO weer: verslagen van vergaderingen van het dagelijks bestuur, de algemene vergadering of de raad

van beheer, daarnaast is er informatie over de werking terug te vinden in de briefwisseling. Ook zijn er verslagen van vergaderingen van diverse werkgroepen op lokaal, provinciaal of Vlaams niveau waarin afgevaardigden van de organisatie zetelden; materiaal met betrekking tot de werking van de lokale centra en de steunpunten van het PICO. Van het Oost-Vlaams Diversiteitscentrum (ODiCe) is er nog geen materiaal overgebracht. Het archief is beschreven in een stortingslijst, het bevat 276 beschrijvingen in 36 archiefdozen (3,96 lopende meter) en kan geconsulteerd worden mits toestemming van de dienstdoende archivaris.

BRONNEN **Archief van sm Het Beste Boek**

Martijn Vandenbroucke, Amsab-ISG

De samenwerkende maatschappij Het Beste Boek is een van de vele maatschappijen die schuilden onder de brede vleugels van de in 1911 door de toenmalige Belgische Werkliedenpartij (BWP) opgerichte Centrale voor Arbeidersopvoeding (CAO). Binnen de partijgeledingen was namelijk de behoefte ontstaan aan een instelling ter bevordering van de volksopvoeding en cultuurbeoefening. Naast afdelingen voor voordrachten en lezen, kadervorming en vrijetijdsbesteding werd binnen de CAO reeds vroeg ruimte

gemaakt voor een afdeling die de socialistische bibliotheken diende te overkoepelen. Deze bibliotheekdienst verdedigde de belangen van de aangesloten bibliotheken door middel van ondersteuning van hun materiële en administratieve opdrachten, van voorlichting op het vlak van de boekenkeuze, het inrichten van opleidingen voor bibliothecarissen... Na WO II kwam het idee om een centrale aankoopdienst voor boeken in te richten steeds meer op de voorgrond. Op die manier zouden aangesloten bibliotheken hun boeken voordelig kunnen aankopen. Omdat er echter rekening diende te worden gehouden met de bestaande wetgeving op het vlak van boekenverkoop (uitgevers en importeurs mochten enkel leveren aan leden van hun beroepsvereniging) moest de bibliotheekdienst verzelfstandigd worden. In 1951 zag Het Beste Boek – niet toevallig onder de vorm van een coöperatie – het levenslicht. Bibliotheken konden zich aansluiten door in te tekenen op één of meer aandelen van 100 Belgische frank. Hierdoor kon meteen een ristorno aan de leden uitgekeerd worden op basis van hun gedane aankopen, hoewel de beroepsvereniging eigenlijk voorschreef dat boekhandelaren geen andere voordelen aan hun klanten mochten toekennen dan die in het reglement voorzien. Bij de oprichting van de maatschappij gingen men ervan uit dat, vermits er geen commerciële doeleinden waren, een overdrachttaks van 0,1 % van toepassing was. Omdat zijn klanten – de bibliotheken – evenmin commerciële doeleinden hadden, besloot Het Beste Boek deze taks voor eigen rekening te nemen. Begin jaren 60 bleek echter dat de taks 5 of 6 % bedroeg, een bedrag dat onmogelijk van de bibliotheken kon

teruggevorderd worden. Dit zette meteen een zware domper op de slagkracht van de jonge maatschappij. Als gevolg van deze fiscale problemen sloot Het Beste Boek in 1961 een overeenkomst met de Antwerpse sm Ontwikkeling voor de overname van de levering aan de bibliotheken. Gevolg was evenwel de verbrokkeling van de socialis-tische bibliotheekorganisatie, die voordien al bijzonder chaotisch en onduidelijk was gestructureerd, met enkel Leo Magits, secretaris van de CAO en zaakvoerder van Het Beste Boek, als de spin in het netwerk. In 1965 werd uiteindelijk begonnen met de vereffening van de maatschappij, een opera-tie die in februari 1966 werd afgerond. Het archief van Het Beste Boek werd op de zetel van de CAO bewaard en raakte samen met het archief van de moederorganisatie vermengd met dat van de BSP. Het werd tijdens de herwerking van dit laatste ar-chief afgezonderd en opnieuw beschreven. Het leeuwendeel ervan bestond echter uit doorslagen van facturen, die niet meer werden opgenomen in de nieuwe stortings-lijst. Het archief bevat nog 29 nummers, opgeborgen in 3 dozen (0,33 lopende meter) en is consulteerbaar mits toestemming van de dienstdoende archivaris. Bij onderzoeks-opdrachten wordt het best geconsulteerd samen met het archief van de BSP (nr. 075), waarvan de inventaris spoedig beschikbaar zal zijn en de archieven van de CAO (nr. 348) en van Leo Magits (nr. 352).

BRONNEN **Archief van Max Buset**

Martijn Vandenbroucke, Amsab-ISG

Toevallig werden begin dit jaar enkele bundeltjes briefwisseling van Max Buset in onze ruime archiefbestanden gevonden. Buset (1896-1959) is vooral bekend als de eerste voorzitter van de Belgische Socialis-tische Partij (BSP) en speelde dan ook een voorname rol in de Belgische naoorlogse politiek en de heropbouw van het land. Hij werd op 31 maart 1896 te Fayt-les-Manage geboren in een modaal arbeidersgezin en ging na zijn middelbare school aan de slag als industrieel tekenaar. Na WO I werd hij door Arthur Jauniaux, toenmalig secretaris van de Centrale voor Arbeidersopvoeding (CAO), opgemerkt. Dankzij een CAO-beurs kon hij economische en sociale wetenschap-pen studeren aan de ULB en in 1921 kreeg hij een nieuwe beurs – ditmaal rechtstreeks van de BWP – om aan het Ruskin College te Oxford (de partijhogeschool van het Britse Labour) te studeren. Dit Britse verblijf verengelste hem in elk geval in sterke mate. Bij zijn terugkeer naar België kon hij meteen aan de slag als leraar aan de Arbeidershoge-school tot hij in 1929 zelf secretaris van de CAO werd, die hij grondig reorganiseerde. In 1932 betrad hij de politieke arena tijdens de stakingsgolf in Henegouwen. Hij werd vlot verkozen als volksvertegenwoordiger van Thuin en bleef dat tot aan zijn dood. Met de aanvaarding van het Plan van de Arbeid kwam hij als vertrouweling van Hendrik de Man aan het hoofd van het blad *Plan* en van het Sociaal Studiebureau van de partij.

Max Buset, jaren 30

Buset was tijdens de Spaanse Burgeroorlog erg actief; hij reisde verschillende keren naar het oorlogsgebied, probeerde de repu-blikeinse regering te ondersteunen waar mogelijk en zette zich in voor de opvang van de Spaanse oorlogskinderen. In 1939 werd hij directeur van *La Revue Socialiste* en kwam het tot een verwijdering met Hendrik de Man; er ontspon zich een scherpe ideolo-gische polemiek tussen hun respectievelijke bladen, *La Revue Socialiste* en *Leiding*. Bij de aanvang van WO II vluchtte Buset naar Londen, waar hij op de radio het fictieve karakter Emile Valentin creëerde, dat aan het thuisfront erg populair werd. Na de oor-log werd hij op het Overwinningcongres van oktober 1945 verkozen tot de eerste

voorzitter van de nieuwe BSP. Op 21 juli 1948 werd hij benoemd tot minister van Staat. Vanuit beide functies verzette hij zich tegen de terugkeer van Leopold III, maar hij lag tegelijkertijd mee aan de basis van de verzoening van voor- en tegenstanders van de koning, teneinde een open conflict te voorkomen. Buset was tussen 1952 en 1954 lid van de Gemeenschappelijke Vergadering van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en is auteur van diverse publicaties. De drie bundeltjes briefwisseling hebben enkel betrekking op zijn parlementair werk en dateren uit de jaren 1937-1939. Het ar-chiefje is consulteerbaar mits toestemming van de dienstdoende archivaris.